DZIENNIK POLSKI

ORGAN STRONNICTWA POLSKIEJ DEMOKRACJI

Nr.63o. Wtorek,dnia 1 - go lutego 1943 r. Rok V.

SMIERC I POZOGA NAD RZESZA.

Ostatnie 8o godzin przeżyli mieszkańcy Niemiec w koszmarze grozy i okropności. Ofenzywa lotnicza sprzymierzonych osiągła niewidzialne dotychczas rozmiary. Wczoraj Londyn podał krótki bilans tej akcji,ale jakże wymowny : za 8o godzin prawie lo.ooo ton bomb na Niemcy,a więc w każdej godzinie spadło na przemysł i bloki mieszkalne ponad loo ton bomb. RAF i VIII armia lotnicza USA rozplanowały działalność na terenie całych środkowych i zachodnich Niemiec. Na pierwszym miejscu postawiono Berlin. A więc ...

Po nalocie w piątek w nocy Berlin palił się i cały dzień w sobotę straż pożarna i służby ratownicze próbowały opanować sytuację. Z nastaniem nocy eskadry Moskito zaczęły bombardować stolicę Rzeszy. O godz. 3 rano setki Lancastrów i Halifaxów wykonały ciężki i koncentryczny nalot. Nowe pożary zlały swe ogniska z pożogą piątkową. Po odlocie Lancastrów Moskity swymi bombami uniemożliwiały w dalszym ciągu akcję ratowniczą. Berlin czuwał w schronach pełne 48 godzin. Krótki spokój w niedzielę w dzień,bo w nocy na poniedziałek bardzo wielkie formacje RAF-u przeprowadziły trzecie i najcięższe bombardowanie. Zagranica podaje o ogromnych szkodach i pożarach. Komunikacja kolejowa Berlina z Rzeszą i zagranicą przerwana była na 14 godzin. Komunikacja lotnicza z krajami neutralnymi oraz połączenia telefoniczne z Danią,Szwecją i Szwajcarią dotychczas przerwano. Konsternacja i dezorganizacja w Berlinie a nawet w Rzeszy zupełna. Korespondentów zagranicznych zawiadomił urząd propagandy,że wolno przesyłać tylko urzędowe sprawozdania,własne korespondencje i opisy skutków nalotów są zabronione. Propaganda Goebbelsa została przestawiona na inne tory. Zamiast opisów zniszczeń celem budzenia w Niemcach zawziętości i chęci odwetu krótkie relacje o nalotach. Ale i tu nawet D.N.B.nie mogło ukryć faktów i w swej relacji przyznało,że rozmiary i zajadłość nalotów postawiły obronę Berlina wobec zadań przechodzących jej siły. I że szkody i ofiary są ogromne. Szwecja donosiła,że w poniedziałek i wtorek Berlin zamarł,miasto ogarnęła grobowa cisza. I jeszcze jedna informacja : w ciągu tych trzech nalotów zrzucono na Berlin 5.ooo ton bomb. Prócz Berlina lotnictwo brytyjskie zbombardowało szereg innych miast w zachodnich i środkowych Niemczech.

Druga część akcji - to naloty dzienne, wykonane przez olbrzymie ilości samolotów amerykańskich. W sobotę rano 8oo bombowców eskortowanych przez 7oo myśliwców uderzyło na Frankfurt n/Menem. Zrzucony ładunek bomb 1.8oo ton. W niedzielę 1.7oo bombowców w równie silnej eskorcie zbombardowało Brunszwig /trzeci raz w styczniu/ i Hannower. Zrzucono 3.9oo ton bomb. Wczoraj w ogromnej sile uderzyli Amerykanie na departament Pas de Calais i obiekty niemieckie w Holandii. Anglicy bombardowali zaś cele w głębi Francji

Naloty prócz ogromnych zniszczeń przyniosły klęskę powietrzną niemieckiemu lotnictwu. Gdy straty nocnego lotnictwa bombardującego RAF-u wyniosły w tym okresie 75 maszyn,a Amerykanie utracili 54 bombowce i 21 myśliwców,to w walkach nad Frankfurtem , Brunszwikiem i Hannowerem zestrzelono 255 niem.myśliwców.

Dla pocieszenia swego społeczeństwa DNB podało,że w dwóch nalotach odwetowych na Anglię brało udział po 6oo maszyn. Tymczasem 29.1. 9o niem.bombowców atakowało Anglię,,zestrzelono ich 16. W drugim nalocie brało udział około 5o maszyn. Artyleria i nocne myśliwstwo przepędziło wroga i szkody są nikłe.

LINIA GUSTAWA ZŁAMANA.

Kwatera sprzymierzonych donosi,że po 3-dniowych walkach V armia amerykańska przełamała obronną linię Gustawa i wnikła głęboko w pozycje Niemców. Zdobyto Montevillo, Cairo i Caselino,wzgórza za Castel Forte opanowane,rzeki Rapido i Garigliano sforsowane. Oddziały niem.na tym odcinku są zdemoralizowane i wiele z nich poddaje się bez strzału. Również duże sukcesy odniósł desant przyczółka Anzio-Nettuno. Niemcy zostali odrzuceni i okopują się o 2o km.od pola bitwy w górach Alban. Kontrataki niemieckie pod -

Cisterno odparto. Transportowce dowożą bez przerwy posiłki i sprzęt. Wylądowało już według korespondentów - 6 dywizji alianckich. Niezmiernie czynne jest lotnictwo, które za trzy dni wykonało 6.ooo lotów. -- Wczoraj Luftwaffe poniosła ciężką klęskę. - Zestrzelono 63 samoloty niem., wiele zniszczono na ziemi, straty aliantów 6 maszyn. - Od chwili lądowania zniszczono w walkach - 2oo maszyn wroga, tracąc 44 własnych. Flota ostrzeliwuje Terracino, Formię i zatokę Gaety.

Uciekinierzy z Rzymu donoszą o przygotowaniach niemieckich do zniszczenia --- Wiecznego Miasta. Podobnie jak w Neapolu - Niemcy zakładają bomby czasowe we wszystkich punktach strategicznych i ważniejszych budynkach. Formacje sabotażowe są już przygotowane do swej niszczycielskiej akcji. - W ostatnich dniach zalewają Niemcy Rzym - fałszywymi lirami, stąd dolar i funt szterling osiągnęły fantastyczne kursy. Radiostacja Bari wygłosiła wezwanie kongresu -- antyfaszystowskiego do robotników włoskich, by wszelkimi siłami przeciwstawili się --- niszczeniu Rzymu.

ROSJANIE POD GRANICA ESTONII.

W niedzielę doniosła Moskwa, że prawe skrzydło armii frontu leningradzkiego znajduje się o 25 km. od Estonii. Wczoraj komunikaty obwieściły o walkach na przedmieściach Kingissenu, ostatniego większego miasta przed granicami Estonii, oddalonego od niej tylko o 16 km. Wcześniej zdobywszy Czudowo i Nowosokolniki Rosjanie przekroczyli w kilku miejscach rzekę Ługę, i zagrażają - miastu Ługa z dwóch stron od północnego -- wschodu i od Nowgorodu, skąd dzieli ich tylko odległość 25 km. Koło Nowgorodu zdobyto 4o miejscowości. Resztki wojsk niem. z doliny Wołchow uciekają bezładnie wokół jeziora Ilmen. Moskwa nie podała żadnych wiadomości z frontu południowego, gdy Niemcy donieśli o śmierci gen. Roberta Schulza, specjalisty od broni pancernej, poległego w -- walkach na południu od bomby lotniczej. -

SPRZYMIERZENI ATAKUJĄ WYSPY MARSHALLA.

Waszyngton donosi o gwałtownym bombardowaniu przez flotę i lotnictwo japońskich wysp Marshalla od 2o-tu dni. Tokio podało o wylądowaniu tam wojsk amerykańskich, czego jeszcze Waszyngton nie potwierdził. Amerykańskie łodzie podwodne zatopiły 14 jap. statków. Wojska chińskie pod dowództwem amerykańskim wtargnęły do półn. Burmy na głębokość 1oo km.

ROZNE WIADOMOSCI.

- Min. Eden na specjalnej audjencji przyjał przybyłego do Londynu emisarjusza naczelnego wodza Polskiej Armii Krajowej. Emisarjusz poinformował szczegółowo Edena o sytuacji w okupowanej Polsce.

- Kongres antyfaszystowski w Bari obesłany delegatami z Rzymu i Włoch półn. zażądał - abdykacji króla.

- W Bułgarii przygotowana rewolta 21 pułków piechoty została udaremniona, a przywódcy aresztowani. Opozycja parlamentarna żąda nawiązania rozmów sojuszu z Rosją. Miasta Burgas, Ruszczuk, Plowdiw i Plewna zostały ewakuowane. Komunikacja Sofii z Bukaresztem nadal przerwana. Ankara donosi, że wielu bogatych - Rumunów przybyło do Turcji. Według ostatnich doniesień Himmler znajduje się w drodze do Bułgarii.

- Berlin jest silnie zaniepokojony możliwością przerwania dostaw wolframu z Hiszpanii.

- Partyzantka na Filipinach jest tak silna, że Japonia chce ofiarować Filipiny Hiszpanii, by pozbyć się jednocześnie kłopotu i - przeciągnąć Hiszpanię na stronę osi.

- W USA przypuszczają, że Roosevelt będzie kandydatem demokratów przy prezydenckich wyborach i przypuszczalnie zostanie wybrany po raz czwarty.

- Ogłoszono szczegóły nowej przeciwpancernej broni angielskiej. Jest to wyrzutnia pociskowa, wyrzucająca kule o wadze kilograma i przebijająca nawet lo-centimetrową płytę pancerną.

- Dwustu Holendrów zmarło z głodu w niem. obozie koncentracyjnym.

NA FUNDUSZ PRASY : Sęp-2o, Majownik-1oo, Zbawiciele-1oo, Kot-2o, Szary-7o, Dryja-25, Iroczka 3o, Kopacz-5o, Kruk-5o, Bajończyk-3,ooo papieru Orzech-lekarstwa. Sprostowanie: zamiast Sowa i Spółka 23o, - Sowa i Spółka-13o, Kratka-1oo.

OSTATNIE WIADOMOSCI - godz. 8.3o rano.

- Najwyższy Sowiet obradujący w Kremlu -- projektuje udzielenie szerokiej autonomii republikom radzieckim aż do osobnego przedstawicielstwa zagranicznego. -

- W Limoges trwają walki patriotów francuskich z policją Vichy.

-- Do Aarchus w Danii przybyło kilkuset kolejarzy niemieckich, bowiem sabotaże w Danii przybrały niepokojące rozmiary.

- Parlament Unii afrykańskiej obraduje -- nad reformami społecznymi, projektowanymi w - duchu planów Beveridgea.

POWOJENNA ODBUDOWA GOSPODARCZA.

Liberalizm, którym rządzono się w zeszłym stuleciu, polegał na przekazaniu przez państwo działalności gospodarczej osobom prywatnym. Obowiązywało samoograniczenie się państwa do działalności ściśle politycznej. Państwo chroniło własność prywatną obywateli, przyznaną im w szerokim zakresie i pozostawiało im troskę o zaspokojenie ich potrzeb. Ten stan rzeczy może i odżyje, ale nie nastanie w okresie bezpośrednio następującym po ukończeniu wojny.- Państwa będą musiały podjąć wielkie roboty publiczne celem odbudowy zniszczeń wojennych i zatrudnienia bezrobotnych. Pozostawienie odbudowy wyłącznie inicjatywie prywatnej nie byłoby korzystne. Przedsiębiorcy prywatni, chętni podejmowania się produkcji najrentowniejszej z ich punktu widzenia prywatno-gospodarczego, będą stronić od wykonywania robót bardzo wskazanych i naglących dla dobra ogółu, ale mało połatnych.- Brak kapitałów, hamujący inicjatywę prywatną, łatwiej przezwyciężyć państwu, rozporządzającemu możnością nałożenia podatków.

Gdyby państwa spuściły się wyłącznie na inicjatywę prywatną, ilość zatrudnionych byłaby szczupła. Obecnie po zaprzągnięciu wszystkich rozporządzalnych sił roboczych do służby z bronią w ręku, do żywienia i przewożenia wojska, do kopania robót fortyfikacyjnych, sypania szańców, wyrabiania wszelakiego sprzętu wojennego, do opiekowania się rannymi, usuwania gruzów w bombardowanych miastach, do wytwarzania innych dóbr i usług, o ile wymogi wojenne nie stoją temu na przeszkodzie, daje się odczuwać dotkliwy brak robocizny. Zaopatrzenie ludzi pracujących jest znacznie gorsze niż przed wojną, ale każdy ma pracę. Z chwilą ograniczenia wojskowej konsumcji dóbr i usług na skutek zawieszenia broni, zagadnienie bezrobocia stanie na porządku dziennym. Państwo nie będzie mogło biernie przypatrywać się rozwojowi wypadków.

Zachodzą jeszcze inny przyczyny, dla których interwencja gospodarcza państwa na wielką skalę jest nieuniknioна. Skrajnie inflacjonistyczne finansowanie wydatków publicznych wywołałoby niezadowolenie ludności. Ażeby uniknąć inflacji, a zarazem płacić pracowników państwowych mniej więcej odpowiednio, trzeba będzie uzupełniać poborry pieniężne przydziałami. Ostatnio ministrowie angielscy zapowiedzieli, że po ukończeniu wojny z Niemcami system wydzielania żywności i odzieży na kartki będzie jeszcze przez pewien czas utrzymany, a przecież niewątpliwie zaopatrzenie ludności angielskiej w towary będzie w owej chwili obfitsze, niż w społeczeństwach Europy kontynentalnej. Ściąganie kontyngentów przeżyje zaprzestanie działań wojennych jako niezbędny środek sprawiedliwego rozdziału szczupłych rozporządzalnych zapasów. Wreszcie sprawa waluty. Małe zasoby złota uniemożliwią utrzymanie stałości kursu waluty krajowej wobec zagranicznych za pośrednictwem równoważenia międzynarodowych bilansów płatniczych. Reglamentacja obrotów zagranicznych okaże się niezbędną także i po zakończeniu działań wojennych.

Odbudowa gospodarcza będzie zjawiskiem w wysokim stopniu zależnym od ukształtowania się polityki wewnętrznej w każdym z państw oraz ich polityki zagranicznej. - Głód zagraża mieszkańcom Europy kontynentalnej. Zarządy rosyjskich sowchozów i kołchozów uprawiały ziemię przeważnie mechanicznymi traktorami. Siła pociągowa zwierząt odgrywała małą rolę wobec pomniejszenia liczby inwentarza żywego, koni i bydła. Na skutek wybuchu wojny rząd przekształcił fabryki traktorów na wytwórnie tanków i aeroplanów, skutkiem czego liczba zarówno traktorów, jak koni spadła znacznie poniżej cyfry, niezbędnej dla uchronienia od głodu ludności rosyjskiej. Uszczuplenie inwentarza żywego wpłynęło także nader ujemnie na nawożenie gleby. Niemożność zastąpienia niedoboru nawozów zwierzęcych nawozami zielony i i mineralnymi pogarsza sytuację. Obecnie rosyjskie fabryki są jeszcze w stanie wytwarzać względnie duże ilości tanków i aeroplanów, ale kosztem zastanowienia produkcji traktorów, wobec czego rolnictwo znajduje się w stanie opłakanym. Pomoc Stanów Zjednoczonych dla Rosji polega dziś na przesyłkach broni oraz na znacznym dowozie środków żywności. Podobno armia rosyjska jest niemal w całości żywiona przez Amerykanów. Po wojnie Rosja będzie nadal potrzebowała pomocy żywnościowej Stanów Zjednoczonych przez pewien czas. Inne kraje europejskie znajdą się w tym samym położeniu.

Wyżywienie ludności to tylko jedno z zagadnień współpracy gospodarczej z zagranicą w pierwszej chwili po wojnie szczegól

nie palące, ale na nieco dłuższą metę rzecz rozpatrując, widoczną się staje, kto wie czy nie większa zależność od zagranicy na innych odcinkach. Wyżywienie, pomijając kawę, herbatę, kakao, można oprzeć na produkcji rodzimej. Trudniejsza sprawa z odzieżą. Wytwarzamy mało wełny i lnu. Bawełna była w całości przywożona z zagranicy.

Zachodzi daleko sięgająca zbieżność między rozstrzygnięciami politycznymi i gospodarczymi. Utrzymanie i pogłębianie solidarności państw sprzymierzonych w walce z Niemcami stanowi najskuteczniejszą rękojmię zwycięstwa i długotrwałego pokoju zabezpieczającego pełną, wszechstronną i rychłą odbudowę zniszczeń duchowych oraz materialnych, którymi okupiliśmy zwycięstwo. Mocarstwa anglosaskie, Rosja i Czechy porozumiały się ze sobą. Zatarg z Rosją obciąża nasze stosunki z Anglosasami i z Rosją. Nasi nieprzyjaciele zaostrzają zatarg polsko-sowiecki. Chcą nas odosobnić i popchnąć w ramiona bankrutujących Niemiec. Na szczęście nasz rząd w Londynie widzi jasno to niebezpieczeństwo zarówno polityczne, jak gospodarcze.

WIADOMOSCI RADIOWE.

- Radio Vichy ogłosiło przymusowe ewakuowanie wybrzeża francuskiego ze względów wojskowych, aby uchronić ludność francuską zamieszkującą wybrzeże przed nalotami sprzymierzonych. Dzienniki szwedzkie donoszą o wysłaniu do górnej Sabaudii 5-ciu większych jednostek policji francuskiej.
- Gen. Eisenhower objął dowództwo amer. sił zbrojnych w rejonie europejskim.
- Korespondenci wojskowi z Włoch donoszą, że alianci wydali ulotki będące glejtami dla żołnierzy niemieckich, poddających się do niewoli. Podobne ulotki wydali Rosjanie, bo wielu żołnierzy na froncie włoskim poddawało się z glejtami w języku rosyjskim.
- W USA został spuszczony na wodę wielki lotniskowiec poj. 25.ooo ton z pomieszczeniem na 85 samolotów. W najbliższym czasie zostanie spuszczony na wodę na 9 miesięcy przed przewidzianym terminem wielki pancernik "Missouri" poj. 45.ooo ton.
- Omawiając sytuację Francji komentator radia francuskiego przytacza szereg faktów świadczących o walce z okupantem. Sabotaże patriotów francuskich doprowadziły do tego że przemysł francuski produkuje tylko 3o % w stosunku do swych możliwości. W samym tylko departamencie Haute Savoi ukrywa się około 3o.ooo Francuzów w górach, prowadząc walkę partyzancką. Tygodniowo aresztowanych jest przeciętnie loo osób za sabotaże.
- Węgierski minister obrony powiedział w mowie, że okres obecny jest okresem ciężkiej próby dla narodu węgierskiego. Korespondent Timesa pisze, że Węgrzy nie traktują tej wojny poważnie, bo nie odczuwają jej skutków, traktują natomiast bardzo poważnie propagandę, starając się przekonać świat, że nie biorą udziału w tej wojnie, a tylko nie odmawiają życzeniom Niemiec.
- Jeden z szwajcarskich dzienników pisze na podstawie opowiadania naocznego świadka, że w Berlinie są 3o - 5o% zniszczone dzielnice przemysłowe i niema mowy o ich odbudowaniu.
- Polonia amerykańska zakupiła 3 latające fortece i nadała im polskie nazwy : Sokół Polski z Ameryki, Paderewski i Duch Warszawy.
- W Gdyni znajduje się kolonia Włochów licząca ponad 6.ooo ludzi. Niemcy odnoszą się do nich okropnie, nie dają im jeść, tak że Włosi nie gardzą odpadkami. Choroby i głód wpływają na ciągło zmniejszenie się kolonii.

Fabryka Junkersa w Warszawie przygotowana jest do ewakuacji.

- Nadeszły wiadomości o walkach polskich oddziałów armii podziemnej w Lubelszczyźnie. Oddziały zdobyły Biłgoraj i uwolniły więźniów politycznych. W Kraśniku oddział przebrany w gestapo wkroczył do miasta i uwolnił więźniów. Niemców wystrzelano. Urządzono szereg napadów na posterunki żandarmerii niemieckiej, które rozbrojono.
- Koleje francuskie, holenderskie i belgijskie zostały przez Niemców zamknięte dla ruchu pasażerskiego. Linie kolejowe są przeładowane wojskiem.
- Wśród cudzoziemców mieszkających w Warszawie przeprowadziło gestapo silną czystkę. Wiele osób aresztowano, kilkadziesiąt rodzin zesłano do krajów macierzystych. Aresztowania i deportacje dotknęły szczególnie licznie Węgrów.

NA FUNDUSZ PRASY : Robert-9o, Dyr-4o, Roma-5o, X-3o, Florek-4o, Junosza-4o, Wiesław-15o, R. Otoś-5o, Słoma-1oo, Burek-2o, Bajończyk-2o, Hala-1oo, Melechowicz-2o, Wierna Trójka-5o, Oni-2o, Rysio-5o, Ezop-Jawor-5oo papieru, Bezimienny-15oo papieru.

---oooOOOooo---